

ΚΑΘΡΙΝ
ΜΑΝΣΦΙΑΝΤ

*Κάτι
παιδιάστικο
μα τόσο φυσικό
& άλλα διηγήματα*

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΛΙΖΑ ΣΑΜΛΟΓΛΟΥ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΠΑΤΑΚΗ

ΚΑΘΡΙΝ ΜΑΝΣΦΙΛΤ

ΚΑΤΙ ΠΑΙΔΙΑΣΤΙΚΟ
ΜΑ ΤΟΣΟ ΦΥΣΙΚΟ
& άλλα διηγήματα

Μετάφραση
ΛΙΖΑ ΣΑΜΛΟΓΛΟΥ

Θέση υπογραφής δικαιούχων δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας,
εφόσον αυτή προβλέπεται από τη σύμβαση.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις της ελληνικής νομοθεσίας (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως άνευ γραπτής αδείας του εκδότη η κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο (ηλεκτρονικό, μηχανικό ή άλλο) αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις Πατάκη – Ξένη Λογοτεχνία

Σειρά «Μικρά κλασικά κείμενα»

Κάθριν Μάνσφιλντ, *Κάτι παιδιάστικο μα τόσο φυσικό
& άλλα διηγήματα*

Μετάφραση: Λίζα Σαμλόγλου

Υπεύθυνος έκδοσης: Άγγελος Κοκολάκης

Διορθώσεις: Σταύρος Παπακυρίτσης

Σελιδοποίηση: Κωνσταντίνος Καπένης

Copyright© για τη μετάφραση, Σ. Πατάκης Α.Ε.Ε.Δ.Ε.

(Εκδόσεις Πατάκη), 1997

Πρώτη έκδοση στην ελληνική γλώσσα από τις Εκδόσεις Πατάκη,
στη σειρά «Τα μικρά κλασικά», αρ. 57, Αθήνα, 1998

Νέα, αναμορφωμένη έκδοση από τις Εκδόσεις Πατάκη,

Αθήνα, Ιούνιος 2023

Κ.Ε.Τ. Α447 Κ.Ε.Π. 485/23 ISBN 978-960-16-7239-7

ΠΑΝΑΓΗ ΤΣΑΛΔΑΡΗ (ΠΡΩΗΝ ΠΕΙΡΑΙΩΣ) 38, 104 37 ΑΘΗΝΑ,

ΤΗΛ.: 210.36.50.000, 801.100.2665, 210.52.05.600, ΦΑΞ: 210.36.50.069

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΔΙΑΘΕΣΗ: ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ 16, 106 78 ΑΘΗΝΑ, ΤΗΛ.: 210.38.31.078

ΥΠΟΚ/ΜΑ: ΚΟΡΥΤΣΑΣ (ΤΕΡΜΑ ΠΟΝΤΟΥ – ΠΕΡΙΟΧΗ Β' ΚΤΕΟ), 57009 ΚΑΛΟΧΩΡΙ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ,

ΤΗΛ.: 2310.70.63.54, 2310.70.67.15, 2310.75.51.75, ΦΑΞ: 2310.70.63.55

Web site: <http://www.patakis.gr> • e-mail: info@patakis.gr, sales@patakis.gr

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα της μεταφράστριας

9

Κάτι παιδιάστικο μα τόσο φυσικό

15

Μια αληθινή περιπέτεια

57

Πανσιόν Σεγκέν

73

Τούρκικα Λουτρά

86

Μίλλι

98

Φαρμάκι

111

Πρώτες δημοσιεύσεις

125

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΡΙΑΣ

Η Κάθριν Μάνσφιλντ γεννήθηκε στη Νέα Ζηλανδία το 1888 και πέθανε στο Φοντενεμπλό το 1923. Τελείωσε τις σπουδές της στην Αγγλία και μετά το 1908 δεν επέστρεψε στη Νέα Ζηλανδία.

Πρώτη εμφάνιση διηγημάτων της στο περιοδικό *New Age*. Το πρώτο της βιβλίο *Σε μια γερμανική πανσιόν* εκδίδεται το 1911. Το 1912 αρχίζει συνεργασία με το περιοδικό *Rhythm* του μετέπειτα συζύγου της Τζον Μίντλετον Μάρρου. Το 1916 με το βιβλίο της *Πρελούδιο* ξεχωρίζει η συγγραφική της ιδιαιτερότητα. Το 1917 προσβάλλεται από φυματίωση. Η δεύτερη συλλογή διηγημάτων της *Μακαριότητα* εκδίδεται το 1921. Το 1922 ακολουθεί τρίτη έκδοση διηγημάτων με τον τίτλο *Γκάρντεν Πάρτι*.

Μετά τον θάνατό της, ο Μάρρου εξέδωσε δύο ακόμη συλλογές διηγημάτων, *Η φωλιά του περιστεριού και άλλες ιστορίες* (1923) και *Κάτι παιδιάστικο μα τόσο φυσικό* (1924). Δεν πα-

ρέλειψε να εκδώσει την *Αλληλογραφία* και τα *Ημερολόγια* της Μάνσφιλντ, καθώς και ημιτελή διηγήματα, προσωπικές σημειώσεις και ποιήματα. Στενοί φίλοι της Μάνσφιλντ, όπως ο Ντ. Χ. Λόρενς, τον επέκριναν για εκμετάλλευση του έργου της και σύγχρονοί του σαν τον Τ. Σ. Έλιοτ για διόγκωση της φήμης της. Η εκδοτική προσέγγιση του Μάρρου αμφισβητήθηκε επίσης, καθώς θεωρήθηκε πως διαστρέβλωσε την προσωπικότητα όσο και τα κείμενα της Μάνσφιλντ.

Τα έξι διηγήματα που παρουσιάζονται εδώ καλύπτουν μια μεγάλη χρονική περίοδο. Είναι από τα λιγότερο γνωστά της και περιλαμβάνονται στη συλλογή που εξέδωσε ο Μάρρου το 1924 με τίτλο *Κάτι παιδιάστικο μα τόσο φυσικό*. Στα κείμενα αυτά η παρέμβαση του Μάρρου έχει επιβάλει εξορθολογισμό στη στίξη, εισαγωγή παραγράφων, μετατροπή της παύλας και των αποσιωπητικών σε τελείες. Ο λαχανιασμένος, ταχύς και ελλειπτικός ρυθμός των χειρογράφων της Μάνσφιλντ «εξυγιάνθηκε».

Το «Μίλλι», από τις πρώτες της ιστορίες, εικονογραφεί την αμφίθυμη σχέση της με τη γενέτειρά της και με την Αγγλία. Οι καταγγελίες της είναι συχνά απροκάλυπτες, αλλά

η ραφινάτη πρόζα της αποδίδει ήδη εύστοχα μια ευρεία γκάμα συναισθηματικών αποχρώσεων. Πρωτοδημοσιεύτηκε το 1913 στο *Blue Review*, περιοδικό που διαδέχτηκε το *Rhythm* με συντάκτες τον Μάρρου και τη Μάνσφιλντ. Μετά από τρία μηνιαία τεύχη διακόπηκε η έκδοσή του.

Το «Μια αληθινή περιπέτεια», το «Πανσιόν Σεγκέν» και το «Τούρκικα Λουτρά» ανήκουν σε μια πεντάδα ταξιδιωτικών διηγημάτων που διαδραματίζονται στην Μπρυζ και στη Γενεύη, όπου παρέμεινε για λόγους υγείας το καλοκαίρι του 1911. Είναι σατιρικά στιγμιότυπα: σαρδόνιο χαμόγελο και λεπτή ειρωνεία πίσω από τις λέξεις. Πρώτη δημοσίευση στο *New Age* (1911) το πρώτο, στο *Blue Review* (1913) τα δύο της Γενεύης.

Το «Κάτι παιδιάστικο μα τόσο φυσικό» δεν είχε δημοσιευτεί μέχρι το 1924. Ο Μάρρου το τοποθετεί στα 1914, ως το πρώτο διήγημα μετά τη γνωριμία τους. Ρομαντικός ιδεαλισμός στην παρακμή του ή μετουσίωση φοβικών εμμονών, διαβάζεται και σαν εφηβικός έρωτας με τους κώδικες της εποχής της.

Για το «Φαρμάκι» η Μάνσφιλντ γράφει στον Μάρρου όταν του στέλνει το χειρόγραφο προς δημοσίευση, τέλη Νοεμβρίου του 1920:

Θα μπορούσα να γράψω γι' αυτό σελίδες ολόκληρες. Αλλά θα προσπαθήσω να συμπυκνώσω τι ήθελα να πω. Την ιστορία αφηγείται (προφανώς) ένας κοσμικός, μάλλον κυνικός (όχι εντελώς κυνικός) άντρας, καταγγέλλοντας τον εαυτό του (αλλά όχι απολύτως) για την εποχή που υπήρξε τόσο αλόγιστα νέος. Καταλαβαίνεις πόσο νέος από την ιδέα του για τη γυναίκα. Μέχρι τότε ήταν μονάχα το όραμα, η φευγαλέα εικόνα μιας περαστικής. Το αντιλαμβάνεσαι; Και εδώ βάζει όλο το πάθος του σ' αυτή την Μπεατρίς. Είναι εφημέρος έρωτας, αν και ο ίδιος δεν το συνειδητοποιεί, πάντως απολύτως συνειδητό για κείνη. Αντιλαμβάνεσαι όμως σε τι πολυτέλεια ζουν, το ίδιο το τραπέζι, γλυκά, λικέρ, κρίνοι, μαργαριτάρια. Και καταλαβαίνεις; Να περιμένει ένα γράμμα από κάποιον που την καλεί μακριά από αυτά; Να το περιμένει ολόψυχα; Αυτό εξηγεί τον αποχαιρετισμό και την εξομολόγησή της. Κι όταν το γράμμα δεν έρχεται και η κοινοτοπία της ακόμη βγαίνει στο φως, μια τέτοια γυναίκα έχει και μια πτυχή που διαβάζεται σαν εφημερίδα. Δεν μπορεί να μεταμφιέσει την απογοήτευσή της. Φανερώνεται απροκάλυπτα... Αυτός, φυσικά, τώρα γελάει μ' αυτά, διακωμωδεί εκεί-

νη. Κοίτα τι λέει για την «αίσθησή της για την τάξη» και για τον κροκόδειλο. Λυπάται όμως και τον βαθιά κρυμμένο εαυτό του που υπήρξε τόσο νέος να θέλει πραγματικά να παντρευτεί μία τέτοια γυναίκα. Αλλά είχα σκοπό να το κάνω ανάλαφρο, να κατεβαίνει μονορούφι, κι όμως μέσα απ' αυτό, διακριτικά, ο θρήνος για τη νεανική πίστη. Αυτές είναι οι σύντομες εξομολογήσεις που δέχεται κανείς μερικές φορές από ένα γάντι, από ένα τσιγάρο ή από ένα καπέλο.

Υποθέτω πως δεν κατάφερα να βγει αυτό στο *Φαρμάκι*. Ήθελε ένα ανάλαφρο, ανάλαφρο χέρι και έπειτα μ' εκείνη την εφημερίδα ένα απότομο... κάτσε να δεις, χαμήλωμα σε όλα, ακριβώς ό,τι συμβαίνει με τον εφήμερο έρωτα όταν τελειώνει το πάθος. Μια φευγαλέα ματιά στο μπαγιάτικο. Και την ιστορία την αφηγείται ένας άντρας που αποκαλύπτεται και την ίδια στιγμή κρύβει τα ίχνη του.*

* Mansfield στον Murry, στο *The Critical Writings of Katherine Mansfield*, επιμ. Clare Hanson, Macmillan, 1987, σ. 45-46.

ΚΑΤΙ ΠΑΙΔΙΑΣΤΙΚΟ
ΜΑ ΤΟΣΟ ΦΥΣΙΚΟ

Να 'χε ξεχάσει την αίσθηση που του προξενούσε ή να 'χε μεγαλώσει, πράγματι, το κεφάλι του από το περσινό καλοκαίρι – ο Χένρυ δεν μπορούσε να καταλήξει. Πάντως το φάθινο καπέλο του τον ενοχλούσε. Του τσιμπούσε το μέτωπο και ήταν η αρχή για έναν βουβό πόνο στα δύο κόκαλα ακριβώς πάνω από τους κροτάφους. Μόλις διάλεξε μια γωνιακή μεριά στην τρίτη θέση, στους «καπνίζοντες», έβγαλε το καπέλο του και το έβαλε στη σχάρα των χειραποσκευών μαζί με τον μεγάλο του μαύρο χαρτοφύλακα και τα γάντια που του είχε χαρίσει η θεία Β. τα Χριστούγεννα. Το βαγόνι βρομοκοπούσε βρεγμένο καουτσούκ και καπνιά. Είχε δέκα λεπτά καιρό πριν ξεκινήσει το τρένο κι ο Χένρυ αποφάσισε να πάει να ρίξει μια ματιά στον πάγκο με τα βιβλία. Οι ηλιαχτίδες εξακοντίζονταν από τη γυάλινη οροφή του σταθμού και

σχημάτιζαν μακριά βέλη γαλάζια και χρυσά. Ένα αγοράκι έτρεχε πάνω κάτω, κουβαλώντας έναν δίσκο με πασχαλούδες. Κάτι υπήρχε στον κόσμο, στις γυναίκες ιδιαίτερα, κάτι το νωχελικό κι όμως διεγερτικό. Η πιο συναρπαστική μέρα του χρόνου, η πρώτη αληθινή μέρα της άνοιξης, είχε ξεδιπλώσει την ομορφιά της, λαχταριστή ακόμη και στα μάτια των Λονδρέζων. Είχε βάλει από μια πούλια στο κάθε χρώμα, από μια φρέσκια απόχρωση στις φωνές κι ο κόσμος της πόλης περπατούσε σαν να κουβαλούσε αληθινό ζωντανό κορμί κάτω από τα ρούχα του, με μια αληθινή ζωντανή καρδιά που διύλιζε το λιμνασμένο αίμα.

Ο Χένρυ είχε μεγάλη αδυναμία στα βιβλία. Δεν είχε διαβάσει πολλά, ζήτημα αν είχε πάνω από μισή ντουζίνα στην κατοχή του. Περιδιάβαινε, όμως, τα βιβλιοπωλεία της Τσάρινγκ Κρος στο μεσημεριανό του διάλειμμα και όποτε του βρισκόταν ελεύθερος χρόνος στο Λονδίνο. Ο αριθμός των βιβλίων με τα οποία αντάλλασσε ένα νεύμα αναγνώρισης ήταν εντυπωσιακός. Από τον κομψό επιδέξιο τρόπο που τα περιεργαζόταν κι από την καλή επιλογή φράσεων όταν τα σχολίαζε με τον έναν και τον άλλο βιβλιοπώλη, θα είχε κανείς την εντύπωση πως τον

ανάθρεψαν με έναν τόμο όρθιο μπροστά στα στήθια της γκουβερνάντας του την ώρα που τον τάζε την κρέμα του. Αλλά μάλλον θα έπεφτε έξω. Ήταν απλώς ο τρόπος του Χένρυ με οτιδήποτε άγγιζε ή έλεγε. Εκείνο το απόγευμα ήταν μια ανθολογία αγγλικής ποίησης και την ξεφύλλιζε ώσπου του χτύπησε στο μάτι ένας τίτλος: *Κάτι παιδιάστικο μα τόσο φυσικό!*

Να 'χα δύο μικρές φτερούγες,
Ένα φτερωτό πουλάκι να 'μουν,
Κοντά σου θα πετούσα, αγάπη μου.
Μα τέτοιοι στοχασμοί είναι πράγμα νωθρό,
Κι έτσι στέκω εδώ.

Όμως στον ύπνο μου πετώ κοντά σ' εσένα,
Πάντα είμαι, πάντα, μαζί σου σαν κοιμάμαι,
Ο κόσμος είναι για τον καθένα ολόδικός του,
Μα έπειτα ξυπνάει κανείς και... πού να 'μαι;
Μόνος, ολομόναχος.

Ανυπάκουος ο ύπνος και στου μονάρχη την
προσταγή,
Κι ας ξυπνώ σαν ξημερώνει, αυτό μ' αρέσει,
Αν κι ο ύπνος μου έχει κάνει φτερά,
Είν' σκοτάδι ακόμη, κλείσ' τα βλέφαρά σου,
Κι έτσι τ' όνειρο συνέχισε, όσο βαστά.

Δε χόρταινε το ποιηματάκι. Δεν ήταν τόσο οι λέξεις όσο όλη του η ατμόσφαιρα που τον μάγευε! Θα μπορούσε να το είχε γράψει ο ίδιος, ξαπλωμένος στο κρεβάτι, πολύ νωρίς το πρωί, παρακολουθώντας τον ήλιο να χορεύει στο ταβάνι. «Είναι γαλήνιο, όπως αυτή η εικόνα» σκέφτηκε ο Χένρυ. «Είμαι σίγουρος πως το έγραψε κάποια στιγμή που ήταν μισοκοιμισμένος, γιατί αποπνέει ένα χαμόγελο ονειρού». Κοίταξε το ποίημα, έπειτα αποτράβηξε το βλέμμα του και το επανέλαβε από μνήμης, έχασε μια λέξη στην τρίτη στροφή και το κοίταξε ξανά και ξανά ώσπου συνειδητοποίησε πως ξεφώνιζε και έσερνε τα πόδια του, τότε σήκωσε τα μάτια του για να δει το τρένο να κινείται αργά.

«Για τον Θεό!» ο Χένρυ όρμησε μπροστά. Ένας άντρας με σημιαίaki και σφυρίχτρα είχε το χέρι του πάνω σε μια πόρτα. Κάπως άρπαξε τον Χένρυ... Ο Χένρυ βρέθηκε μέσα ενώ η πόρτα έκλεινε με βρόντο, σε ένα βαγόνι που δεν ήταν για «καπνίζοντες» και όπου δεν υπήρχε ίχνος από το ψάθινο καπέλο του, ούτε από τον μαύρο του χαρτοφύλακα ούτε από τα γάντια που του είχε χαρίσει η θεία Β. τα Χριστούγεννα. Αντί γι' αυτά, στην απέναντι γωνία, σύρριζα στον τοίχο, καθόταν ένα κορί-

τσι. Ο Χένρυ δεν τολμούσε να την κοιτάξει, αλλά ήταν σίγουρος για την αίσθηση της ματιάς της καρφωμένης πάνω του. «Θα με πέρασε για τρελό» σκέφτηκε «έτσι όπως όρμηξα στο τρένο χωρίς καν καπέλο, και μάλιστα ενώ νυχτώνει». Ένιωθε τόσο γελοίος. Δεν ήξερε πώς να καθίσει, πώς να απλώσει τα πόδια του. Έβγαλε τα χέρια του στις τσέπες και προσπάθησε να δείχνει αρκετά αδιάφορος, έριξε το βλέμμα του σε μια εικόνα από το Αβαείο του Μπόλτον και στραβομουτσούνιασε. Συνεχίζοντας όμως να νιώθει τα μάτια της επάνω του, της έριξε ένα βλέμμα. Γρήγορα εκείνη γύρισε και κοίταξε έξω από το παράθυρο και τότε ο Χένρυ, προσέχοντας και την παραμικρή της κίνηση, εξακολούθησε να κοιτάζει. Ήταν καθισμένη κολλητά στο παράθυρο, με το μάγουλο και τον ώμο της μισοκρυμμένα από ένα κύμα μακριών μαλλιών στο χρώμα του κατιφέ. Ένα χεράκι σε βαμβακερό γκρι γάντι κρατούσε αγκαλιά μια δερμάτινη θήκη με τα αρχικά E.M. Είχε γλιστρήσει το άλλο της χέρι κάτω από τον ιμάντα του παραθύρου και ο Χένρυ παρατήρησε ένα ασημένιο βραχιόλι στον καρπό απ' όπου κρέμονταν ένα ελβετικό κουδουνάκι, ένα ασημένιο παπούτσι και ένα ψάρι. Φορούσε πράσινο πανωφόρι και καπέλο με

στεφάνι ολόγουρα. Όλα αυτά ο Χένρυ τα έβλεπε ενώ ο τίτλος του καινούριου ποιήματος ήταν καρφωμένος στο μυαλό του: *Κάτι παιδιάστικο μα τόσο φυσικό!* «Υποθέτω πως πηγαίνει σε κάποιο σχολείο στο Λονδίνο» σκέφτηκε ο Χένρυ. «Μπορεί να δουλεύει σε γραφείο. Μπα, όχι, είναι πολύ νέα. Εξάλλου θα είχε τα μαλλιά της μαζεμένα αν δούλευε. Δεν τα έχει καν τραβήξει πίσω, να πέφτουν στην πλάτη της». Δεν μπορούσε να πάρει τα μάτια του από εκείνα τα υπέροχα κυματιστά μαλλιά. «“Τα μάτια μου είναι σαν δύο μεθυσμένες μέλισσες...”». Τώρα, αναρωτιέμαι, αυτό το διάβασα κάπου ή το έβγαλα από το μυαλό μου;»

Εκείνη τη στιγμή το κορίτσι στράφηκε και συλλαμβάνοντας το βλέμμα του κοκκίνισε. Έσκυψε το κεφάλι της για να κρύψει την κοκκινίλα που ξέφυγε στα μάγουλά της και ο Χένρυ, τρομερά ταραγμένος, κοκκίνισε κι αυτός. «Πρέπει να μιλήσω... πρέπει... πρέπει!» Έκανε να φέρει το χέρι στο κεφάλι για να ανασηκώσει το καπέλο, που όμως έλειπε. Αυτό του φάνηκε αστείο. Του έδωσε αυτοπεποίθηση.

«Εμένα να με συγχωρείτε πολύ» είπε, απευθύνοντας το χαμόγελό του στο καπέλο του κο-

ριτσιού. «Μα, δεν μπορώ να συνεχίσω να κάθομαι στο ίδιο βαγόνι μαζί σας χωρίς να σας εξηγήσω γιατί όρμησα μέσα μ' αυτόν τον τρόπο, χωρίς καν να φοράω το καπέλο μου. Είμαι σίγουρος πως σας τρώμαξα, επιπλέον τώρα μόλις είχα καρφώσει τα μάτια μου πάνω σας – πρόκειται απλώς για ένα φοβερό μου ελάττωμα. Έχω την τρομερή συνήθεια να κοιτάζω έντονα! Αν θέλατε να σας εξηγήσω για τον τρόπο που μπήκα, όχι για το έντονο βλέμμα, φυσικά –άφησε ένα γελάκι–, θα το κάνω».

Για ένα λεπτό εκείνη δεν είπε τίποτα, έπειτα με χαμηλή, ντροπαλή φωνή: «Δεν πειράζει».

Το τρένο είχε εκσφενδονιστεί, αφήνοντας πίσω του τις στέγες και τις καπνοδόχους. Τα λαντεύονταν ρυθμικά στην εξοχή, περνούσαν μπροστά από σκοτεινιασμένα δασάκια, αγρούς που ξεθώριαζαν και νερόβαλτους που άστραφταν κάτω από τον βερικοκί ουρανό του σούρουπου. Η καρδιά του Χένρυ άρχιζε να γρονθοκοπάει κρατώντας τον ρυθμό του τρένου. Δεν μπορούσε να αφήσει έτσι την κατάσταση. Εκείνη καθόταν τόσο ήσυχη, κρυμμένη πίσω από τα λυτά της μαλλιά. Ένωσε πως είχε την απόλυτη ανάγκη να σηκώσει τα μάτια της να τον δει και να τον καταλάβει – ας τον καταλάβαινε τουλάχιστον. Έσκυψε

μπροστά και έσφιξε τα χέρια γύρω από τα γόνατά του.

«Βλέπετε, μόλις είχα αφήσει όλα μου τα πράγματα, έναν χαρτοφύλακα, σε κάποιο βαγόνι της τρίτης θέσης για “καπνίζοντες” και έριχνα μια ματιά στον πάγκο με τα βιβλία» εξήγησε.

Καθώς αφηγούνταν την ιστορία, εκείνη σήκωσε το κεφάλι της. Είδε τα γκριζα της μάτια κάτω από τη σκιά του καπέλου και τα βλέφαρά της σαν δύο χρυσά φτερά. Τα χείλη της μόλις μισάνοιγαν. Σχεδόν ασυνείδητα, αντιλαμβάνόταν να αποτυπώνεται στη μνήμη του η λεπτομέρεια ότι στο μπούστο της φορούσε ένα ματσάκι πασχαλούδες και ότι ο λαιμός της ήταν λευκός, το σχήμα του προσώπου της εξαιρετικά εύθραυστο, σε αντίθεση με όλα εκείνα τα φλεγόμενα μαλλιά. «Πόσο όμορφη είναι! Πόσο ανεπιτήδευτα είναι όμορφη!» τραγούδησε η καρδιά του Χένρυ και από τις λέξεις φούσκωνε, μεγάλωνε ολοένα πιο πολύ τρεμουλιάρικη σαν υπέροχη φυσαλίδα, τόσο που φοβόταν να αναπνεύσει από φόβο μην τη σπάσει.

«Ελπίζω να μην υπήρχε κάτι πολύτιμο μέσα στον χαρτοφύλακα» είπε εκείνη πολύ σοβαρά.

«Α, μονάχα κάτι ασήμαντα σχέδια που

έφερνα σπίτι από το γραφείο» απάντησε ο Χένρυ ανέμελα. «Και είμαι μάλλον ευχαριστημένος που έχασα το καπέλο μου. Με πονούσε όλη μέρα».

«Ναι» είπε εκείνη «έχει αφήσει σημάδι» και χαμογέλασε αδιόρατα.

Γιατί στην ευχή έπρεπε αυτά τα λόγια να κάνουν τον Χένρυ να νιώσει ξαφνικά τόσο ελεύθερος, τόσο ευτυχισμένος και τόσο τρελά αναστατωμένος; Τι συνέβαινε ανάμεσά τους; Δεν είπαν τίποτα, μα για τον Χένρυ η σιωπή τους ήταν ζωντανή και θερμή. Τον τύλιξε από το κεφάλι μέχρι τα πόδια σε ένα κύμα τρεμούλας. Τα υπέροχα λόγια της «έχει αφήσει σημάδι» με κάποιον μυστηριώδη τρόπο θεμελίωσαν έναν δεσμό ανάμεσά τους. Δεν ήταν δυνατόν να είναι εντελώς ξένοι μεταξύ τους αν εκείνη μιλούσε τόσο απλά και αυθόρμητα. Και τώρα πραγματικά χαμογελούσε. Το χαμόγελο χόρεψε μες στα μάτια της, γλίστρησε κλεφτά από τα μάγουλα στα χείλη της και έμεινε εκεί. Εκείνος ακούμπησε πίσω. Οι λέξεις πετάγονταν από μέσα του. «Δεν είναι υπέροχη η ζωή!»

Τότε ακριβώς το τρένο μπήκε ορμητικά σε ένα τούνελ. Άκουσε τη φωνή της να υπερκαλύπτει τον θόρυβο. Έγερνε προς τα μπρος.